

16.01.2019

Asia/19

§ 19

Valtuutettu Otto Meren aloite Tehtaanpuiston tekojääkentästä

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731

maria.nyfors(a)hel.fi

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915

tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää Tehtaanpuiston tekojääkentän rakentamisen edellytykset ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin tekojääkentän saamiseksi eteläisimpään kantakaupunkiin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan todennut, että aloite on perusteltu, koska eteläisen suurpiirin alueella on vain Rautatientorin tekojäärata vaikka suurpiirissä on yli 112 000 asukasta. Kantakaupunki on maan suurin päiväkotien, koulujen ja ylempien oppilaitosten keskittymä. Suurpiirin asukasmäärä kasvaa ennusteiden mukaan vielä kymmenellä tuhannella Jätkäsaaren asuinalueen valmistuessa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa alueellisten liikuntamahdollisuuksien lisäämistä. Liikuntaolosuhteiden parantaminen lisää liikunnan määrää ja sillä on myönteisiä kansanterveydellisiä vaikutuksia lähialueilla laajemminkin. Tekojääradat pidentävät luistelukautta useimpina talvina huomattavasti, ja parantavat muutenkin mahdollisuuksia jääliikuntaan.

Eteläisen kantakaupungin tekojääkentän tarve on tunnistettu jo 1990-luvulla, jolloin liikuntavirasto teetti Johanneksen puistoon ensimmäisen tekojääratasuunnitelman asukasyhdistysten ja koulujen toiveiden mukaisesti. Huoltorakennuksen sijoittamisesta ei kuitenkaan päästy sopuun ja hankkeen suunnittelu keskeytyi. Uusi yritys tehtiin 2000-luvun alussa, jolloin liikuntatoimen investointien taloussuunnitelmaan hyväksyttiin 1,2 miljoonaa euroa vuodelle 2011 Johanneksen puiston tekojääkentän ja sen huoltorakennuksen toteuttamiseksi. Johanneksen puisto kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen, jonka ympäristö on haluttu säilyttää nykyisellään, joten tekojääkenttähankkeen suunnittelu siirrettiin Tehtaanpuistoon.

Helsingissä on tällä hetkellä seitsemän tekojäärataa: Kallio, Kontula, Käpylä, Lassila, Oulunkylä, Pukinmäki ja Rautatienpuisto. Laajasalon liikuntapuistoon valmistuu loppuvuodesta 2018 uusi kaukalon kokoinen tekojäärata. Kantakaupungin tekojäätilanne helpottuu syksyllä 2019, kun Jätkäsaaren rakennettavaan liikuntapuistoon valmistuu iso, jalkapallokentän kokoinen tekojäärata.

Liikuntavirasto teetti vuonna 2017 selvityksen liikuntapaikkojen saavutettavuudesta ja tulevien liikuntapaikkojen optimaalisista sijainneista pitkän aikavälin tarkastelussa. Saavutettavuus- ja sijaintioptimointitarkastelut toteutettiin tekojääkentille ja neljälle muulle eri liikuntapaikkatyypille. Selvityksen mukaan Jätkäsaaren liikuntapuistoon suunniteltu tekojääkenttä parantaa saavutettavuutta etenkin tulevaisuuden väestön nuoste huomioiden. Selvityksessä optimaalisimmat sijainnit uusille tekojääkentille ovat Herttoniemessä, Östersundomissa, Vuosaarella ja Haagan/Ruskeasuon alueella. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on ottanut selvityksen tulokset huomioon ja ryhtynyt edistämään liikuntapaikkojen rakentamisohjelman yhteydessä tekojääkenttää Laajasalo-Herttoniemi-alueelle ja Vuosaaren alueelle.

Tehtaanpuiston nykyinen kumirouhepinainen tekonurmikenttä rakennettiin vuonna 2017. Liikuntavirasto ehdotti talousarvioesityksessään vuodelle 2016, että kentän alle asennettaisiin samassa yhteydessä jäädytysputket, vaikkei tekojäärataa vielä toteutettaisi. Tekonurmikenttä päädyttiin kuitenkin kustannussyistä rakentamaan ilman jäädytysputkistoa. Jotta jäädytysputkisto voitaisiin jälkikäteen asentaa, tekonurmimattoa pitäisi leikata liikuteltavan kokoisiksi paloiksi ja liimata uudelleen pai-

kalleen jäädytysputkiston asentamisen jälkeen. Liikuntapaikkapalvelulla on huonoja kokemuksia uudelleen asennetuista tekonurmimatoista (esim. Tapulikaupungin liikuntapuistosta), koska niiden saumoja ei ole saatu tasaisiksi, jolloin kenttien laatu ja käyttäjäturvallisuus ovat heikentyneet.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan arvioinut, että Tehtaanpuistoa edullisempi vaihtoehto kantakaupungin tekojääkentälle olisi palata alkuperäiseen, Johanneksen puiston suunnitelmaan. Johanneksen puistoon tekojääkenttä voitaisiin toteuttaa nykyisen puistosuunnitelman mukaisesti. Ratkaisu olisi Tehtaanpuistoa edullisempi sekä rakennus- että käyttökustannuksiltaan. Hiekkakenttä on tekonurmikenttää helpompi jäädyttää, koska siinä ei ole kumirouheen ja tekonurmen tuomaa ylimääräistä eristekerrosta. Tekojääkentän rakentaminen Johanneksen puistoon jättäisi Tehtaanpuiston jalkapallotekonurmen hyvään kuntoon ja lisäisi merkittävästi liikuntamahdollisuuksia kantakaupungissa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on kuitenkin lausunnossaan todennut, ettei Tehtaanpuistoon tai Johanneksen puistoon ehdotetun tekojään kustannuksia ole huomioitu liikuntapalvelujen vuoden 2019 käyttötalouden talousarviossa eikä liikuntapuistojen rakentamiseen varatussa investointiohjelmassa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on toteuttamassa laajempaa, koko toimialan palveluverkkoa koskevaa selvitystä, "Kulttuurin ja vapaa-ajan olosuhteiden suunnitteluperiaatteet". Kaupunginhallitus katsoo kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnon mukaisesti, että uusien tekojääraitojen kiireellisyysjärjestyksessä tulisi tukeutua toimialan kaupunkitasoiseen arvioon palvelutarjonnasta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Tero Niinenen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinenen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.01.2019

Asia/19

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 28.11.2018 § 400

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 713

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 180

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää alueellisten liikuntamahdollisuuksien lisäämistä kannatettavana. Liikuntainvestointeihin varatut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

määrärahat eivät tällä hetkellä riitä asukasluvun kasvun ja kasvavan palvelutarpeen edellyttämiin liikuntahankkeisiin. Jotta uusia tekojäärahankkeita voitaisiin toteuttaa riittävästi, tulisi sekä investointi- että käyttömäärärahoja nostaa. Uusien tekojääratojen kiireellisyysjärjestyksessä tulisi tukeutua kulttuurin ja vapaa-ajan tulevaan kaupunkitasoiseen arvioon palvelutarjonnasta.

Aloite on sinänsä hyvin perusteltu, sillä eteläisen suurpiirin alueella ei ole kuin Rautatientorin tekojäärata vaikka suurpiirissä on yli 112 000 asukasta. Asukasmäärä kasvaa ennusteiden mukaan vielä kymmenellä tuhannella Jätkäsaaren asuinalueen valmistuessa. Lisäksi tekojään käyttäjäkuntaa arvioitaessa on muistettava Helsingin kantakaupungin olevan maan suurin päiväkotien, koulujen ja ylempien oppilaitosten keskittymä.

Entinen liikuntavirasto ja liikuntalautakunta tunnistivat tämän tarpeen jo 1990-luvulla, jolloin Johanneksen puistoon teetettiin ensimmäinen tekojääratasuunnitelma asukasyhdistysten ja koulujen toiveiden mukaisesti. Silloin ei kuitenkaan päästy sopuun huoltorakennuksen sijoittamisesta ja hanke pantiin jäihin. Uusi yritys tehtiin 2000-luvun alussa, jolloin liikuntatoimen investointien taloussuunnitelmaan hyväksyttiin 1,2 miljoonaa euroa vuodelle 2011 Johanneksen kentän tekojääkentän ja sen huoltorakennuksen toteuttamiseksi.

Vuosina 1888–1891 rakennetun ruotsalaisen arkkitehti Adolf Emil Melanderin suunnittelema JohanneksenkirKKo vihittiin käyttöön 13.12.1891. Kirkkoa ympäröivän puiston suunnitteli silloinen kaupunginpuutarhuri Svante Olsson. Johanneksen kenttä valmistui vuonna 1909 ja muu puisto vuonna 1914. Johanneksen puisto ja sillä sijaitseva kenttä kuuluvat RKY-alueeseen (valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö), joka sitten johti hankkeen siirtämiseen Tehtaanpuistoon. Kaupunkisuunnittelu ja kaupunginmuseo halusivat säilyttää JohanneksenkirKKon miljöön nykyisellään, joten kentän laajennusta tai tekonurmea ei hyväksytty.

Tehtaanpuistoa hallitseva, sen länsipäässä sijaitseva Lars Sonckin suunnittelema Mikael Agricolan kirKKo ja siihen liittyvä seurakuntatalo valmistuivat vuonna 1935. Kiinteistölautakunta teetti vuonna 1933 Tehtaanpuiston järjestelyehdotuksen, jonka laati arkkitehti Birger Brunila. Hän suunnitteli puiston itäpäähän 49 x 90 metrin pesäpallokentän joka sitten toteutettiin 1930-luvun loppupuolella. Kenttä säilyi lähes alkuperäisessä tilassaan aina vuoteen 2017, jolloin nykyinen kumirouhepintainen tekonurmi jalkapallokenttä rakennettiin.

Liikuntaviraston talousarvioesityksessä vuodelle 2016 mainittiin, että Tehtaanpuiston kentän alle asennettaisiin jäädytysputket, vaikka kau-

pungin taloustilanteen vuoksi tekojäärataa ei vielä toteutettaisi. Kun kenttä rakennettiin, niin putkia ei kuitenkaan kustannussyistä asennettu. Näin ollen tekojään toteuttaminen Tehtaanpuiston kentälle tulisi kalliiksi. Tekonurmimaton katteena toimiva kumirouhe pitäisi imuroida pois, matto leikata liikuteltavan kokoisiksi paloiksi ja poistaa se, asentaa putket hiekan alle, liimata matto uudelleen paikalleen sekä kattaa se kumirouheella. Liikuntapaikkapalvelulla on huonoja kokemuksia uudelleen asennetuista tekonurmimatoista, esimerkiksi Tapulikaupungin liikuntapuistosta, sillä niiden saumoja ei ole saatu tasaisiksi, joten kenttien laatu ja käyttäjäturvallisuus ovat heikentyneet. Kumirouhepinainen tekonurmi on vielä melkoinen ylimääräinen eriste hiekalla peitettyjen jäädytysputkien päällä, joten kumirouhetekonurmien jäädytys on hankalaa.

Paljon edullisempi vaihtoehto tekojääkentän toteuttamiseksi kantakaupungin alueelle olisi palata alkuperäiseen suunnitelmaan ja tehdä se Johanneksen puistoon, jonne se voitaisiin nyt toteuttaa nykyisen puistosuunnitelman mukaisesti hiekkapintaisena ja halutun muotoisena. Jäädytysputkisto voitaisiin peittää hiekan alle ja kenttä voitaisiin jäädyttää talvisin tuomalla kentälle kaksi konttia kolmeksi kuukaudeksi, toinen jäädytyslaitteistoa ja toinen jäänhoitokonetta varten. Ratkaisu olisi Tehtaanpuistoa edullisempi sekä rakennus- että käyttökustannuksiltaan kun ylimääräistä eristekerrosta ei olisi jäädytystä haittaamassa, lisäksi kenttä sijaitsee vanhassa Punanotkon painaumassa Punavuorten kalliolla olevan kirkon varjossa. Tekojään toteuttaminen Johanneksen kentälle jättäisi Tehtaanpuiston jalkapallotekonurmen hyvään kuntoon sekä lisäisi merkittävästi liikuntamahdollisuuksia kantakaupungissa.

Tekojääradan rakentaminen pidentää useimpina talvina huomattavasti luistelukautta Helsingin ilmasto-olosuhteissa ja parantaa muutenkin jääliikunnan olosuhteita. Liikuntaolosuhteiden parantaminen lisää liikunnan määrää ja sillä on sitä kautta myönteisiä kansanterveydellisiä vaikutuksia lähialueilla laajemminkin.

Jotta hanke olisi mahdollinen, sille tulisi olla varattuna riittävät määrärahat suunnittelun aloittamista varten. Suunnittelun yhteydessä selvitetään myös tarkemmin Johanneksen ja vaihtoehtoisesti Tehtaanpuiston tekojääradan rakentamisen kustannukset.

Tehtaanpuistoon ehdotetun tekojään kustannuksia ei ole huomioitu liikuntapalvelujen vuoden 2019 käyttötalouden talousarviossa eikä liikuntapuistojen rakentamiseen varatussa investointiohjelmassa. Aloitetta perustellaan tekojään kovalla kysynnällä kantakaupungin alueella. Tekojääratojen määrän kasvu edellyttää myös jäähöitokoneiden hankintojen lisäystä.

Helsingissä on tällä hetkellä 7 tekojäärataa: Kallio, Kontula, Käpylä, Lassila, Oulunkylä, Pukinmäki ja Rautatientori. Laajasalon liikuntapuistoon valmistuu loppuvuodesta 2018 uusi kaukalon kokoinen tekojäärata. Kantakaupungin tekojäätilanne helpottuu osittain syksyllä 2019, kun Jätkäsaareen rakennettavaan liikuntapuistoon valmistuu iso, jalkapallokentän (64 x 100 m) kokoinen tekojäärata, jonka käyttökustannukset on huomioitu liikuntapalvelujen taloussuunnitelmassa.

Liikuntavirasto teetti vuonna 2017 selvityksen liikuntapaikkojen saavutettavuudesta ja tulevien liikuntapaikkojen optimaalisista sijainneista pitkän aikavälin tarkastelussa. Saavutettavuus- ja sijaintioptimointitarkastelut toteutettiin tekojääkentille ja neljälle muulle eri liikuntapaikkatyypille. Selvityksestä kävi ilmi, että Jätkäsaaren liikuntapuistoon suunniteltu tekojääkenttä parantaa saavutettavuutta etenkin tulevaisuuden väestöennuste huomioiden. Selvityksessä tekojääkenttäverkoston optimaalisimmat sijainnit uusille tekojääkentille sijaitsivat Herttoniemessä, Östersundomissa, Vuosaaressa ja Haagan/Ruskeasuon alueilla. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on ottanut selvityksen tulokset huomioon ja ryhtynyt edistämään liikuntapaikkojen rakentamisohjelman yhteydessä tekojääkenttää Laajasalo-Herttoniemi alueelle ja Vuosaaren alueelle.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toteuttaa laajemman koko toimialan palveluverkkoa koskevan selvityksen, Kulttuurin ja vapaa-ajan olosuhteiden suunnitteluperiaatteet.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi